

TNS/NIPO enquête: Zeesportvisserij ongekend populair

Tekst: Jan Willem Wijnstroom
Fotografie: Sima Charters,
Koen Suyk en
Sportvisserij Nederland

In opdracht van sportvisserij Nederland heeft TNS/NIPO onderzoek uitgevoerd naar de zeesportvisserij. Naast aantallen sportvisserij, samenstelling van de groep en gegeneerde omzet is ook onderzocht wat 'zoute' sportvisserij jaarlijks vangt. Speciale aandacht kreeg de zeebaars, een vissoort die steeds belangrijker voor de zeehengelsport lijkt te worden.

In de TNS/NIPO enquête werden 30.000 huishoudens betrokken. Deze geven een representatief beeld van de zeesportvisserij in 2006. Uit de resultaten komt naar voren dat van de bijna twee miljoen hengelaars die Nederland inmiddels telt, 650.000 personen onder de categorie zeesportvisser valt. Deze groep bestaat uit 500.000 mannen, 80.000 vrouwen en 70.000 kinderen jonger dan 15 jaar. De groep mannen vanaf 15 jaar is veruit het grootst. Van deze groep zijn dan ook de meeste én de meest betrouwbare gegevens bekend geworden. Hieronder worden de belangrijkste resultaten weergegeven.

Zeesportvisserij passen zich aan

De populariteit van het vissen met hengels aan en op zee- en kustwateren stijgt. Dat is opmerkelijk, zeker als in aanmerking wordt genomen dat de visstand in de Noordzee en de meeste kustwateren anno 2007 lang niet meer is wat die vroeger was. De stand aan platvis, kabeljauw en aal is bijvoorbeeld significant achteruit gegaan. Uitgaande van een directe relatie tussen de aanwezigheid van een goede visstand en de deelname aan de sportvisserij, lijkt de zeesportvisser zich aan te passen. Uit de gegevens van het TNS/NIPO onderzoek komt naar voren dat de toename van het aantal zeevissers vooral wordt veroorzaakt door dat zoetwatervissers naar zee overstappen. Een dag vissen aan of op zee biedt een nieuwe uitdaging en ligt kennelijk meer voor de hand dan in vroegere jaren het geval was.

Profiel zeesportvisser

In alle zoute wateren wordt gevist, met een duidelijke voorkeur voor de Noordzeekust gevolgd door het Zeeuwse Deltagebied en de Waddenzee. Een kwart van de vissers vist het gehele jaar door, vooral in de zomer gevolgd door de lente, herfst en winter.

In het zoute water wordt door de mannen gemiddeld acht keer per jaar gevist. Bijna de helft (47%) van de mannen heeft tot half november 2006 één tot drie vistrips gemaakt

terwijl 19% dit maar liefst 10 tot 50 keer deed. Vissen vanuit een charterboot is een populaire bezigheid aangezien meer dan de helft (59%) 2006 op een groot sportvisserij-schip of charterboot is gestapt; 8% vist vanuit een eigen visboot. Slechts 17 procent van de zeevissers stapt nooit op een boot om een visje te vangen. De meeste vistrips worden echter vanaf het strand of de oever gevist: 38% van de mannelijke zeevissers vist meestal vanaf de kant, bij de vrouwen is dit 45 procent.

Sportvisserij en hun vangst

Totaal werden er in 2006 per mannelijke visser gemiddeld 30 vissen met een gezamenlijk gewicht van 16 kilo gevangen. Makreel wordt het meest gevangen (5,1 kg / 10,5 stuks per jaar) gevolgd door kabeljauw (3,3 kg / 3,4 stuks per jaar). Zeevis heeft in vergelijking met zoetwatervis een veel betere consumptiekwaliteit. Anders dan bij sportvissen op zoetwater is het meenemen van vis voor eigen consumptie onderdeel van het zeevissen. Gemiddeld nemen zeevissers 17 vissen met een totaalgewicht van 9 kilo mee naar huis. Vooral makreel en kabeljauw blijken gewaardeerde consumptievissen.

Aandacht voor zeebaars

Wat de zeebaars betreft wordt geconstateerd dat deze soort voor de Nederlandse en Europese sportvisserij steeds belangrijker wordt. Door een goede reproductie en wellicht door de klimaatsverandering komt deze baarsachtige steeds talrijker voor in onze kustwateren en lijkt daardoor het gat te gaan vullen dat is ontstaan door de achteruitgang van traditionele soorten als platvis en aal. Hoewel de commerciële visserij op zeebaars in Nederlandse wateren nog beperkt is, schakelt een groeiend aantal beroepsvisserij over op deze vissoort. Vanuit het streven naar een verantwoord visserijbeleid wil Sportvisserij Nederland graag weten hoe belangrijk deze soort voor de sportvisserij is. De TNS/NIP-enquête is daarom aangevuld met een reeks specifieke vragen over dit onderwerp.

De belevingswaarde van de zeesportvisserij is niet in geld uit te drukken.

Uit het resultaat komt naar voren dat het belang aanzienlijk is. Zo blijkt dat in 2006 ruim 90.000 mannen gericht op zeebaars hebben gevestigd. In het Deltagebied wordt duidelijk meer op zeebaars gevestigd dan in de Waddenzee.

Gemiddeld heeft de mannelijke zeevisser in 2006 0,9 stuks zeebaars gevangen waarvan 0,4 exemplaren mee naar huis zijn genomen. Ongeveer driekwart van de sportvissers die ook gericht op zeebaars vissen wil meer en grotere zeebaars vangen en is vanuit die optiek voorstander van een meeneemlimiet. Indien dit aantoonbaar leidt tot een verbetering in de vangsten van zeebaars zijn de geënquêteerde vissers bereid tot een limiet van maximaal 6 zeebaarzen per visser per dag. Ruim driekwart van de zeebaarsvissers is voor een verhoging van de minimummaat van 36 cm.

Sociaal economische waarde zeesportvisserij

Mannelijke zeevissers ouder dan 15 jaar besteden per persoon gemiddeld 330 euro per jaar aan hun hobby. Totaal geeft deze groep ruim 165 miljoen euro per jaar uit aan de zeesportvisserij. Opmerkelijk is de relatief grote bijdrage van de uitgaven die specifiek voor de visserij op zeebaars worden gedaan. Sportvissers die (ook) op zeebaars vissen besteden in totaal 16 miljoen euro aan deze visserij.

Het totale bedrag dat in Nederland wordt uitgegeven aan de zeesportvisserij ligt overigens veel hoger dan de 165 miljoen euro omdat de uitgaven door vrouwen, kinderen en buiten-

landse sportvissers niet zijn vastgesteld in het onderzoek.

De sociaal economische waarde van de sportvisserij wordt bepaald door de mogelijkheid vis te kunnen vangen. Dit wordt in de USA genoemd: "the fish availability threshold". Naarmate er minder vis te vangen is gaat de aantrekkelijkheid voor de sportvisser omlaag en zal er minder worden gevestigd en zullen de uitgaven verminderen. Hij zal bijvoorbeeld in andere wateren en/of in het buitenland gaan vissen,

waarmee zijn uitgaven zich richten op een visserij die wel succes oplevert.

De wijze waarop de sociaal economische waarde van de sportvisserij wordt bepaald verschilt

overigens van die van de beroepsvisserij. Wat betreft de sportvisserij zijn vooral vangsten en vangstkansen essentieel. Vis kan zelfs worden teruggezet en opnieuw worden gevangen. Bij de beroepsvisserij is het de verkoopwaarde waar het om draait. Hoge visprijzen bij een relatief lage aanvoer vanuit een schraal bestand kunnen doorslaggevend zijn voor een positief bedrijfsresultaat. Dat is niet aan de orde bij de sportvisserij: je moet voldoende en liefst grote vis kunnen vangen. Overigens is de belevingswaarde van de zeesportvisserij niet in geld uit te drukken. Dat is een conclusie waar iedere sportvisser zich in herkennen zal. Sportvissers hebben er letterlijk en figuurlijk veel voor over om tot een onbetaalbare ervaring van een mooie visdag- of visvakantie te komen

Bouwsteen voor duurzaam beheer

De resultaten van het TNO/NIPO onderzoek vormen een belangrijke bouwsteen voor het visserijbeheer in onze zee en kustwateren, een beheer waar sport- en beroepsvisserij ieder hun verantwoordelijkheid dienen te nemen. Het is een goede zaak dat in het nieuwe gemeenschappelijk (EU) visserijbeleid wordt gestreefd naar een gelijkwaardige behandeling van sport- en beroepsvisserij.

Een duurzaam visserijbeheer vormt de basis van goede zeesportvisserijmogelijkheden. Vanuit die optiek is het belangrijk te weten in welke mate de sportvisserijvangsten invloed hebben op de diverse bestanden. Voor het kabeljauwbestand bijvoorbeeld is beperking van de visserijsterfte hoofdlijn van het herstelplanbeleid. Dat betekent dat de sportvisserij -ook al vanuit eigen belang- bereid moet zijn daartoe een zinvolle bijdrage te leveren.

Van de diverse opties die bijvoorbeeld in de zeesportvisserijnota 'Springtij' al werden besproken, blijkt een gesloten tijd in de paaiperiode en een verhoging van de minimummaat op het meeste draagvlak te kunnen rekenen. Een eventuele meeneemlimiet van een x aantal vissen of een bepaald gewicht voor sportvissers zal gelet op de gemiddeld lage vangsten per zeesportvisser, geen wezenlijke bijdrage leveren aan bestandsherstel.

De sociaal economische waarde van de sportvisserij wordt bepaald door de mogelijkheid vis te kunnen vangen

Ruim 80.000 vrouwen zijn zeevisser.

Ook zeesportvissers vangen graag een grote vis.

Hoofddlijn is dat Sportvisserij Nederland zich wil inspannen om op basis van goede en ecologisch onderbouwde argumenten het gesprek aan te gaan met de beroepvisserij om te komen tot een duurzame bevissing van de Noordzee. De enquêteresultaten voor wat betreft de zeebaarsvisserij en het zeebaarsbeheer geven aan dat er een groot draagvlak is voor een beter beheer, leidend tot betere vangsten en grotere vissen. Dat betekent dat samen met de beroepvisserij zal gaan worden verkend welke mogelijkheden openstaan voor een beter beheer in het belang van sport- en beroepvisserij. **V**

Geraadpleegde bronnen

Enquête zeesportvisserij 2006, TNO NIPO (2006)
Springtij, beleidsnota zeesportvisserij, NVVS (2005)

Belang van de zeebaars

De zeebaars is onder sportvissers in korte tijd immens populair geworden. In 2006 gingen maar liefst 91.000 sportvissers één of meerdere keren naar de kust om daar gericht op deze krachtige rover te vissen. De zeebaars genereert daarmee een totale omzet van 15,8 miljoen euro per jaar. Slechts een klein deel van alle vangsten wordt geboekt tijdens niet-gerichte vistrips. Bijna de helft (44 procent) vist vanaf de oever, 20 procent vanaf een (eigen) bootje en 17 procent huurt een charterboot. De rest bestaat uit combinaties van deze vistechnieken. Ruim de helft van deze vissers is van mening dat het beheer van de zeebaarspopulatie beter kan, waarbij maar liefst 62 procent voor een baglimit (meeneemlimiet) is, mits de beroepvisserij op zeebaars wordt beperkt. Dit blijkt uit recent onderzoek van TNS NIPO: Enquête zeesportvisserij 2006 – Algemene situatie en zeebaarsvisserij.

GEMIDDELDE UITGAVE AAN ZEESPORTVISSERIJ

GEMIDDELDE UITGAVEN AAN ZEESPORTVISSERIJ

Kostenpost	Gem. uitgave per visser in euro	Tot. uitgave in mln. euro
Duurzame materialen	94	47,5 mln.
Kunstaas	14	7 mln.
Natuurlijk aas	27	13,5 mln.
Niet duurzame materialen	27	13,5 mln.
Reiskosten	54	27,5 mln.
Boot	70	35,5 mln.
Extra kosten	30	15 mln.
Overige zaken	14	7 mln.
Totaal	330	166,5 mln.

illustratie Publishinghouse

In 2006 geven alle Nederlandse mannelijke zeevissers van 15 jaar en ouder gezamenlijk in totaal 166,5 miljoen euro uit aan de zeesportvisserij.